

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ της 03/09/2018

ΘΕΜΑ Α

A1. δ (Το Κ στις ενώσεις του έχει πάντοτε Α.Ο.=+1)

A2. α (Είναι $E_a' = |\Delta H| + E_a$)

A3. α ($pOH=5-\log 5 \Rightarrow pH=14-pOH=9+\log 5 > 9$)

A4. γ (τα HS^- και S^{2-} διαφέρουν κατά ένα πρωτόνιο)

A5. β

ΘΕΜΑ Β

B1.i. Μεγαλύτερη είναι η θερμοκρασία T_2 ($T_2 > T_1$).

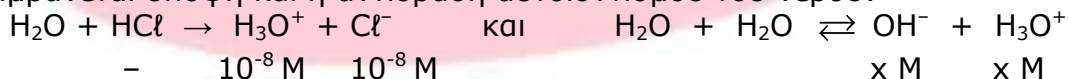
ii.a. Εφόσον $T_2 > T_1$, η ταχύτητα της αντίδρασης στη θερμοκρασία T_2 θα είναι μεγαλύτερη (η αύξηση της θερμοκρασίας προκαλεί αύξηση της μέσης κινητικής ενέργειας των αντιδρώντων μορίων με συνέπεια να αυξάνεται ο αριθμός των αποτελεσματικών συγκρούσεων). Έτσι, ο χρόνος αποκατάστασης της ισορροπίας θα είναι μικρότερος στη θερμοκρασία T_2 .

ii. Η αντίδραση παρασκευής της μεθανόλης είναι εξώθερμη, επομένως με την αύξηση της θερμοκρασίας η απόδοσή της μειώνεται, σύμφωνα με την αρχή Le Chatelier. Έτσι, στη θερμοκρασία T_2 , που είναι μεγαλύτερη, θα έχουμε στην ισορροπία μικρότερη ποσότητα, άρα και συγκέντρωση, μεθανόλης σε σχέση με αυτή στη θερμοκρασία T_1 .

B2.a. ΛΑΘΟΣ Το Η στις ενώσεις του με αμέταλλα (π.χ. HCl) έχει Α.Ο.=+1, ενώ στις ενώσεις του με μέταλλα (π.χ. NaH) έχει Α.Ο.=-1.

β. ΛΑΘΟΣ Εφόσον η θερμοκρασία παραμένει σταθερή, η τιμή της K_c δεν μεταβάλλεται (η K_c εξαρτάται μόνο από τη θερμοκρασία).

γ. ΛΑΘΟΣ Επειδή η $[H_3O^+]$ που δίνει το οξύ είναι μικρότερη από $10^{-6} M$, λαμβάνεται υπόψη και η αντίδραση αυτοϊοντισμού του νερού:

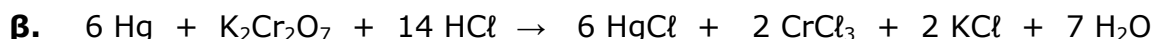
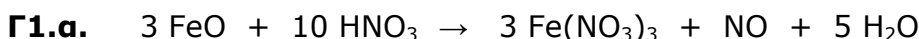
Δηλαδή στο διάλυμα είναι $[H_3O^+] = (10^{-8} + x)M$ και $[OH^-] = xM$, οπότε $[H_3O^+] > [OH^-]$ και, επειδή στους $25^\circ C$ ισχύει $[H_3O^+][OH^-] = 10^{-14}$, θα είναι $[H_3O^+] > 10^{-7} M > [OH^-]$, άρα το $pH < 7$.

δ. ΛΑΘΟΣ Στην αντίδραση προς τα αριστερά, η NH_3 δίνει πρωτόνιο (H^+) στο ιόν OH^- και μετατρέπεται σε NH_2^- . Επομένως η NH_3 δρα ως οξύ κατά Brønsted-Lowry.

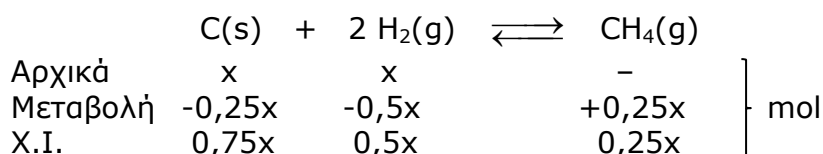
ε. ΣΩΣΤΗ Το pH του καθαρού νερού στους $25^\circ C$ είναι ίσο με 7. Με την αύξηση της θερμοκρασίας η ισορροπία $2 H_2O \rightleftharpoons H_3O^+ + OH^-$ μετατοπίζεται προς τα δεξιά, αφού ο ιοντισμός του νερού είναι ενδόθερμο φαινόμενο, με συνέπεια την αύξηση της $[H_3O^+]$ και επομένως τη μείωση του pH . Δηλαδή, σε θερμοκρασία $40^\circ C$ το καθαρό νερό έχει $pH < 7$.

B3. Σωστό το iii)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ: Το γινόμενο $[H_3O^+][OH^-]$ αποτελεί τη σταθερά K_w , η τιμή της οποίας εξαρτάται μόνο από τη θερμοκρασία. Σε κάθε υδατικό διάλυμα θερμοκρασίας $25^\circ C$ είναι $K_w = 10^{-14} =$ σταθ. ανεξάρτητα από τη συγκέντρωση του διαλύματος.

ΘΕΜΑ Γ

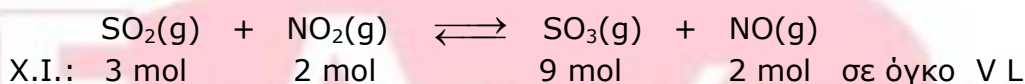
Γ2. Έστω x mol C και x mol H_2 οι αρχικές ποσότητες των αντιδρώντων. Ο C βρίσκεται σε περίσσεια, επομένως η απόδοση 50% εκφράζει το ποσοστό του H_2 που αντιδρά. Δηλαδή αντιδρούν $0,5x$ mol H_2 :

Στη Χ.Ι. ισχύει: $K_c = \frac{[\text{CH}_4]}{[\text{H}_2]^2} \Rightarrow 0,1 = \frac{0,25x}{\left(\frac{0,5x}{10}\right)^2}$ και τελικά **$x=100$**

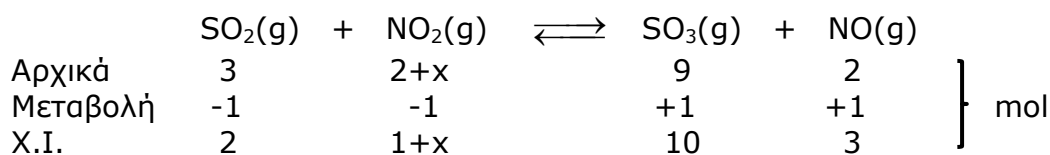
Άρα οι αρχικές ποσότητες των αντιδρώντων ήταν 100 mol C και 100 mol H_2 .

Γ3. Στην αρχική ισορροπία:

$$K_c = \frac{[\text{SO}_3][\text{NO}]}{[\text{SO}_2][\text{NO}_2]} = \frac{\left(\frac{9}{V}\right) \cdot \left(\frac{2}{V}\right)}{\left(\frac{3}{V}\right) \cdot \left(\frac{2}{V}\right)} = 3$$

Έστω **x mol** η ποσότητα NO_2 που πρέπει να προστεθεί. Με την προσθήκη NO_2 αυξάνεται η συγκέντρωσή του στο μίγμα, οπότε, σύμφωνα με την αρχή Le Chatelier, θα πραγματοποιηθεί αντίδραση προς τα δεξιά, ώστε να μειωθεί η $[\text{NO}_2]$. Σύμφωνα με την εκφώνηση θα παραχθεί 1 mol NO:

$$K_c = \frac{[\text{SO}_3][\text{NO}]}{[\text{SO}_2][\text{NO}_2]} \Rightarrow 3 = \frac{\left(\frac{10}{V}\right) \cdot \left(\frac{3}{V}\right)}{\left(\frac{2}{V}\right) \cdot \left(\frac{1+x}{V}\right)}$$
 και τελικά **$x=4$** .

Γ4.α. Καταρχάς, καμία από τις καμπύλες δεν αντιστοιχεί στον C, καθώς είναι στερεός και η συγκέντρωσή του δεν μεταβάλλεται.

Από το διάγραμμα προκύπτει ότι η $\Delta c_{(I)} = 7-5 = 2 \text{ M}$ ενώ η $\Delta c_{(II)} = -1 \text{ M}$, δηλαδή

το πηλίκιο $\left| \frac{\Delta c_{(I)}}{\Delta c_{(II)}} \right| = \frac{2}{1}$.

Όμως, οι μεταβολές των συγκεντρώσεων είναι ανάλογες με τους στοιχειομετρικούς συντελεστές των σωμάτων στη χημική εξίσωση που περιγράφει την αντίδραση. Τα 2 συστατικά της αντίδρασης που έχουν αυτή τη στοιχειομετρική αναλογία, είναι, όπως φαίνεται από την εξίσωση, το CO και το CO₂: $\left| \frac{\Delta[\text{CO}]}{\Delta[\text{CO}_2]} \right| = \frac{2}{1}$

Επομένως:

Η καμπύλη (I) αντιστοιχεί στο CO και η καμπύλη (II) στο CO₂.

β. Σύμφωνα με την απάντηση στο ερώτημα (α), με την αύξηση της θερμοκρασίας τη χρονική στιγμή t_1 πραγματοποιήθηκε αντίδραση προς τα δεξιά. Η αύξηση της θερμοκρασίας όμως (αρχή Le Chatelier) ευνοεί την ενδόθερμη κατεύθυνση της αντίδρασης. Επομένως, η αντίδραση προς τα δεξιά, δηλαδή ο σχηματισμός του CO, είναι **ΕΝΔΟΘΕΡΜΗ** αντίδραση.

γ. Είναι $K_c = \frac{[\text{CO}]^2}{[\text{CO}_2]}$

Στη Χ.Ι. θερμοκρασίας θ_1 είναι $[\text{CO}] = 5 \text{ M}$ και $[\text{CO}_2] = 2 \text{ M}$ . . . προκύπτει **$K_c = 12,5$** .

Στη Χ.Ι. θερμοκρασίας θ_2 είναι $[\text{CO}] = 7 \text{ M}$ και $[\text{CO}_2] = 1 \text{ M}$ . . . προκύπτει **$K_c = 49$** .

δ. Από τη χρονική στιγμή t_1 μέχρι τη χρονική στιγμή t_2 , δηλαδή σε χρόνο **$\Delta t = 100 \text{ s}$** , η $[\text{CO}]$ αυξήθηκε από 5 M σε 7 M, δηλαδή **$\Delta[\text{CO}] = 2 \text{ M}$** . Επομένως η μέση ταχύτητα αντίδρασης είναι: $v = \frac{\Delta[\text{CO}]}{2\Delta t} = \frac{2 \text{ M}}{2 \cdot 100 \text{ s}} = 0,01 \text{ M s}^{-1}$

ε. Τη χρονική στιγμή t_1 η ποσότητα του CO₂ είναι $n = 2 \frac{\text{mol}}{\text{L}} \cdot 2 \text{ L} = 4 \text{ mol}$

Τη χρονική στιγμή t_2 η ποσότητα του CO₂ είναι $n = 1 \frac{\text{mol}}{\text{L}} \cdot 2 \text{ L} = 2 \text{ mol}$

Δηλαδή, από τη χρονική στιγμή t_1 μέχρι τη χρονική στιγμή t_2 αντέδρασαν 2 mol CO₂, οπότε, σύμφωνα με τη στοιχειομετρία της αντίδρασης, πρέπει να αντέδρασαν και 2 mol C.

Επομένως, από τη χρονική στιγμή t_1 μέχρι τη χρονική στιγμή t_2 η ποσότητα του C μειώθηκε κατά 2 mol.

